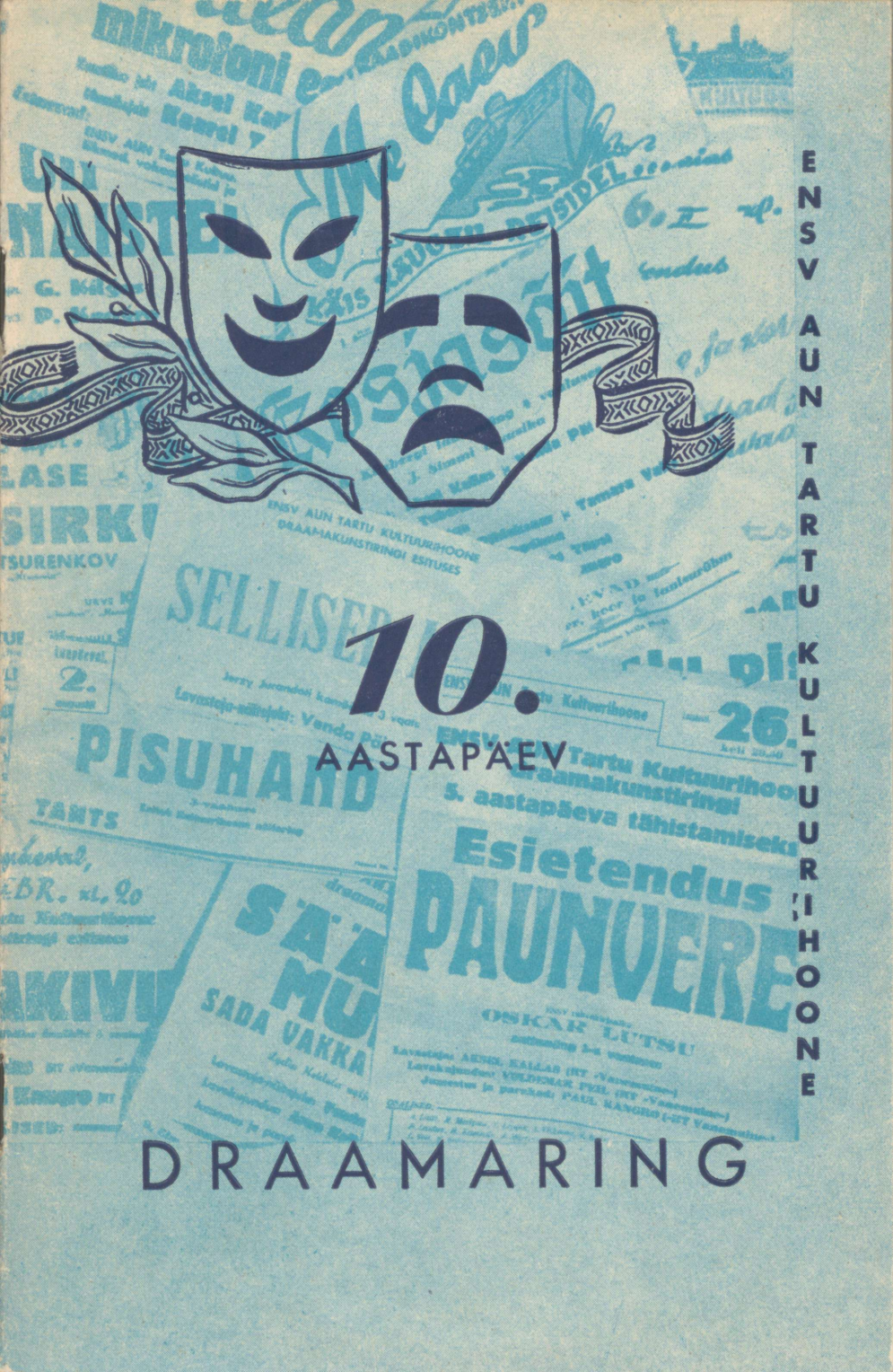

ENSV AUN TARTU KULTUURIHOONE

ENSV AUN TARTU KULTUURIHOONE
DRAAMAKUNSTIRINGI ESTUSES

SELLISES

10.

AASTAPÄEV

26.

PISUHAND

Esietendus
PAUNVERE

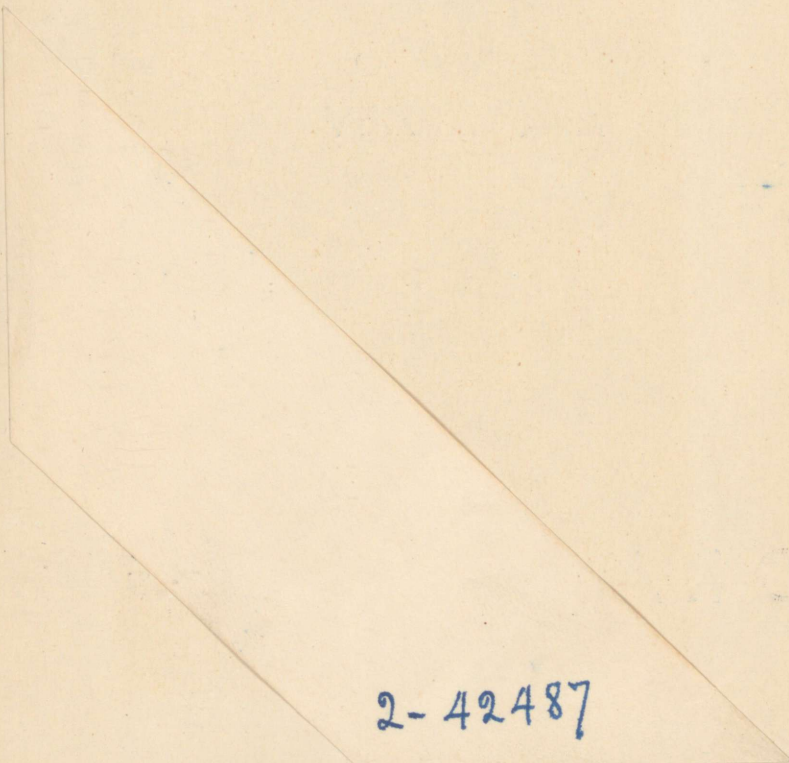
OSKAR LUTSU

SÄÄ MU
SADA VAKKA

DRAAMARING

Archives.

ARH

2-42487

ARTU KULTUURINÕUVE
ENSVA ÕU

Тартуский Дом Культуры Эстонского Республиканского Совета
Профсоюзов

10 ГОДОВЩИНА ДРАМКРУЖКА

На эстонском языке

Sõbrallikud saržid F. Suurelt

Värsid V. Päilt ja R. Anonilt

Fotod R. Kangrolt

Toimetaja V. Päi

Tehniline toimetaja A. Everaus

Ladumisele antud 14. XI 1957. Trükkimisele antud 10. XII 1957.
Paber 54×84, 1/16. Trükipoognaid 2,25. Formaadile 60×92 kohal-
datud trükipoognaid 1,85. Arvutuspoognaid 3,1. Trükiarv 1000.
MB 08351. Tellimise nr. 3842.

Trükkikoda «Tartu Kommunist», Tartu, Ülikooli 17/19.

Hind 2 rbl.

ARTU 1957

ARHIIVKOGU

2-42487

Kümne aastat

Isetegevuslik näitekunst on isetegevusliku kunsti üks armastatumaid alasid. Tema osatähtsus rahvahulkade ideelis-kunstilisel kasvatamisel on hiiglasuur, ta on tähtsaks relvaks võitluses kommunistlike ideede viimise eest meie inimeste teadvusse ja praktilisse ellu.

Nüüd juba kümnendat aastat täidab neid ülesandeid Eesti NSV Ametiühingute Nõukogu Tartu Kultuurihoone draamaring. Kümne aasta jooksul on väikesest isetegevusliku teatrikunsti asjaarmastajate grupist välja kasvanud ligi neljakümneliikmeline draamakunsti kollektiiv, kes on võimeline lavale tooma küllaltki nõudlikke teoseid. Pideva õppekasvatusliku töö tulemusena on tunduvalt kasvanud kollektiivi kunstimeisterlikkuse tase, mida tunnistavad väga head ja head hinnangud vabariiklikel kunstilise isetegevuse ülevaatustel. Kuna Kultuurihoone on ametiühingute vaheline siis on ka draamaringi pere väga mitmekesine. Töölisi — 15, teenistujaid — 13, õpilasi ja üliõpilasi 4, koduseid perekonnaliikmeid 3. Neid kõiki seob ühtseks terveks, elurõõmsaks kollektiiviks ühine huvi ja armastus isetegevusliku lavakunsti vastu. Silmapaistvaid tulemusi pidevas töös tublide ringijuhtide Aksel Kallase,

Venda Päi, deklamaatorite grupi juhi Benno Mikkali juhatusel on saavutanud tehase «Termoautomaadi» raamatupidaja Meedi Vilipson, Laste Luu- ja Liigesetuberkuloosi Sanatooriumi arst Roman Tsurenkov, TRTK Tööstuskombinaadi «Tootja» tisler Heldur Rosenberg, korstnapühkija Rein Anon, ENSV AÜN Tartu Kultuurihoone raamatukogu juhataja Liidia Rohtla ja rõivahoidja Mihkel Soo ning paljud teised. Kollektiiv ei rahuldu seniste saavutustega, vaid oma edaspidises töös püüab veelgi paremate saavutuste poole.

Selleks palju jõudu ja edu.

F. Suur,

ENSV AÜN Tartu Kultuurihoone
direktor

Enamikult on teadetevaldkonnas kunstiliseks
armastatavate asjade. Tema osatähtsus rahvahariduse
isiklikul kasvatamisel on hilisem, ta on tähtsaks
relvaks võitluses kommunistlike ideede vastu sest meie
inimeste teadvuse ja praktilises elus.
Nüüd juba kümneid aastat läheb neid ülesandeid Eesti
NSV Ametühingute Nõukogu Tartu Kultuurihoone draa-
maing. Kümne aasta jooksul on väikesest teadetevaldkon-
na teatrilisest teatrimaastatuse grupist välja kasvanud ligi
kolmekümnele inimesele draamamaastatuse kollektiiv, kes on
võimeline lavale tooma kõllalisi nõudlikke teoseid.
Pidevas õppekavastatuseks töö tulemusena on tunduvat kas-
vanud kollektiiv teatrimaastatuseks teose, mida tunnis-
lavade väga head ja head hinnangud vabariiklikel kunstil-
ise teadetevaldkonnas. Kõnn Kultuurihoone on
ametühingute vaheline ains on ka draamamaastatuse väga
rõõmsad. Teatrilisest teadetevaldkonnas on 13 õpilast ja
ühiklasi, kodusid perekonnaliikmeid 3. Neid kõiki soos
ühitses teatrilisest teadetevaldkonnas kollektiiviks läheb huvi ja
armastuse teadetevaldkonnas lavakunsti vastu. Siinpaistavateid
tulemusid pidevas töös tulude riigipühade Aaseel Kallase,

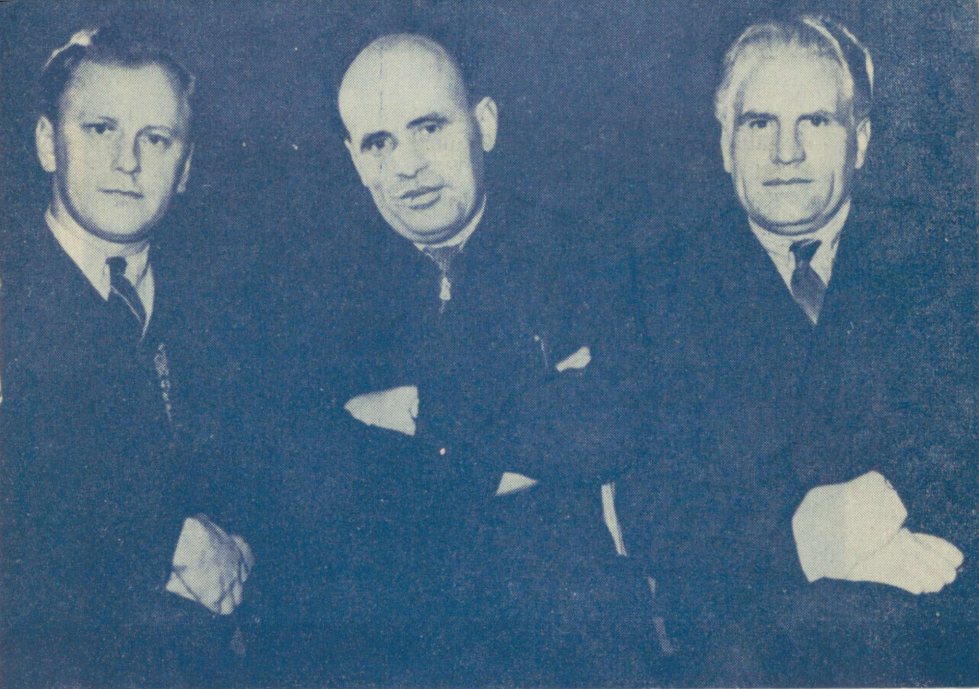
ENSV ADN Tartu Kultuurihooone draamaring 1957. a.

Kümne aasta versta-postil

1947.—1957. a.

Kümne aastat tagasi, 1947. aasta sügisel, alustas Eesti NSV AÜN Tartu Kultuurihoone juures tegevust draamaring. Rahvatantsuringi, meeskvarteti ja estraadiorkestri kõrval oli draamaring üks esimesi isetegevusringe Kultuurihoones. Ja mis kultuurihoone see on, kus pole draamaringi. Pealegi pole ringi töö organiseerimiseks vaja kalleid pille ega erilisi kostüüme, vaid head tahet ja oma ala entusiaste. Draamaringi loomise mõtte algatajaks tuleb arvata Kultuurihoone toleaeagset direktorit H. Minnot ja kunstiala juhatajat F. Suurt (viimane töötab praegu samas direktorina). Mõte teostus 1947. a. septembrikuus, kui esimeseks ringijuhiks asus Benno Mikkal. Draamaringi tegelik tegevus algas 5. novembril, millal Kultuurihoone saalis kanti ette B. Mikkali juhatusel E. Zalite «Šokolaadiprintsess». Draamaringi liikmeiks võisid olla töölised, teenistujad, õpilased ja üliõpilased, keda huvitas näitekunst. Esimesel üldkoosolekul võeti vastu viis liiget, enamuses üliõpilased. Esimesil aastail oli draamaringil valusaks küsimuseks ruumide puudus. Proove viidi tihti läbi koridoris. Samuti polnud korralikku lava, vaid ainult mingisugune poodium. Kultuurihoone praeguse lava asemel asusid tollal elukorterid. Lõpuks lahenes see probleem. 1949. a. valmis ümberehituse korras lava ja 1953. a. sai draamaring omale ka prooviruumi.

Kunstilise taseme tõstmiseks korraldati 1947./48. a. talvel Linna Kultuurimajas teatrikunsti seminar Hugo Lauri juhtimisel, millest draamaringi liikmed võtsid osa. 1948. a. sügisel asus ringijuhil kohale Leonid Lehtla. Draamaringi liikmete arv ulatus nüüd juba 20-ni. Asuti õppima A. Kitzbergi draamat «Libahunt». Esietendus toimus 24. aprillil 1949. a. Kultuurihoone uuel laval. Edasi sündisid üksteise järel sellised etendused, nagu E. Vilde «Pisuhänd», V. Katajevi «Puhkepäev», A. H. Tammsaare «Põrgupõhja uus Vanapagan», A. Korneitšuki «Tulge meile külla», Dõhhovitšnõi-Slobodskoi «Tsekk esitajale», M. Levitani ja Jaluneri «Terav sulg», V. Ruškise «Vaikse veski

Draamaringi näitejuhid.

Vanda Pää, Benno Mikkal ja Aksel Kallas.

juures» ja E. Zalite «Sõna on naistel». Pikemate näiden-
dite kõrval õpiti esinemisküpsaks ka kümnekond lühinäi-
dendit, nagu A. Tšehhovi «Karu», «Kosjas», Apuškini
«Rahuar mee», E. Ranneti «Leerikleit» jm. Draamaringi
esimeseks vabaõhuetenduseks oli A. Korneitšuki «Tulge
meile külla» Tartu Toomeorus. Paralleelselt etendustega
Kultuurihoones hakati andma väljasõiduetendusi ka rajooni-
rahvamajades.

Ringijuhtidena tegutsesid sel ajavahemikul peale eelnime-
tatute veel Vambola Rähn 1948., Haim Drui 1949/51.,
Joosep Kiiver 1949/50., Helend Peep 1950/51., Ants Vomm
1951/52., Paul Kilgas 1952., Eva Kromanova 1952., Gunnar
Kilgas 1952/53. ja Vambola Rähn 1953. a. Muidugi ei jät-
nud ringijuhtide sagedane vahetamine oma mõju avalda-
mata ka ringiliikmete kunstilise meisterlikkuse tõusule.
Paul Kilgase tööleasumisega draamaringi juhina algasid

studiotunnid. Need olid kasulikud ja aitasid palju kaasa näitlejameisterlikkuse kasvule. Osavõtt stuudiotundidest oli alati rohkearvuline.

Kõrvuti näidenditega katsetasid üksikud draamaringi liikmed ka estraadiga.

1. septembril 1953. a. asus draamaringi juhi kohale Aksel Kallas. Tööplaani võeti O. Lutsu «Paunvere», mille esietendus toimus juba 26. detsembril. Sama ringijuhi käe all näevad rambivalgust P. Kilgase «Kui puhkeb sirel», A. Makaanoki «Maksakivid», E. Vilde «Külmale maale» dramatiseering jm. Selle tööperioodi kohta märgib ajaleht «Sirp ja Vasar» 5. 02. 1954. a. muuhulgas järgmist: «Paistab, et A. Kallas planeerib tööd paremini kui eelkäijad, kasutab ka niisuguseid töövorme, mille tulemused ei ilmne mitte nädalate, vaid kuude ja aastate pärast. Osade jaotamisel ei arvestata niipalju seda, kuidas osa näitlejale «istub», vaid just seda, kuidas see näitlejat arendab.»

Vahepeal ringiliikmete arv oli kasvanud neljakümneni. Kallasega paralleelselt töötas deklamaatoritega Benno Mikkal. Vaatamata «kahele mehele» ei suudetud kõiki isetegevuslikke draamakunsti huvilisi tööle rakendada. Nii juhtuski, et 1954. a. märtsikuul asus tööle veel kolmas ringijuht — Venda Päi, kelle esimeseks debüüdiks Kultuurihoone laval oli V. Katajevi «Valendab üksik puri» dramatiseering. Hiljem järgnesid sellele L. Koidula «Säärane mulk», J. Juranoti «Sellised ajad», rida lühinäidendeid ja koos A. Kallasega Kitzberg-Simmi laulumäng «Kosjasõit».

1955. aastaks on draamaringil välja kujunenud kolm kind-

L. Rohlla
sm. Hermannii juures
kõnetehnika tunnis.

Draamaringi büroo 1957. a.

Istuvad (vasakult): V. Päi, M. Vilipson, A. Kallas. Seisavad (vasakult): M. Soo, V. Makke, R. Anon. Puudub: R. Tsurenkov (esimees).

lat suunda: näidendid, estraad ja deklamatsioon. Kahe esimesega tegelevad A. Kallas ja V. Päi, viimasega B. Mikkal. Viimastel aastatel torkab eriti silma estraadi kiire areng. Antakse selliseid terviklikke, õhtuid täitvaid estraadilavastusi, nagu «Vajatakse estraadikunstnikke», «Pisut siit, pisut seal», «Elu pisiasjad», «Me laev käis kaugeil reisidel», «Töö kiire ja korralik», «Sina ja mina» jne. 1956. a. aprillis kasvasid estraadist välja omapärased satiiri-põimikud kohalikel materjalidel, mida publik soojalt vastu võttis. Estraaditegemise tulemusena muutus tundmatuseni draamaringi esialgne profiil. Kujunes välja midagi isetegevuslaste kombinnaadi taolist, kus üks ja sama draamaringi liige esines sõnakunstnikuna, lauljana ja tantsijana. Edukalt on sellega toime tulnud Vello Makke, Urve Kaup, Luule Soomets, Rein Anon, Roman Tsurenkov, Eha Raud jt.

Ametiühingute kunstilise isetegevuse vabariiklikul ülevaatusel 1955. a. A. Makajonoki näidendiga «Maksakivid» sai draamaring hea hinnangu.

Alates 1956. aastast viiakse draamaringis läbi kõnetehnika tunde (sm. Hermann RT «Vanemuine»). Koos praktiliste harjutustega õpitakse tundma näitekunsti põhialuseid.

Lõpuks veel mõningaid andmeid draamaringi tegevusest. 1957. a. sügiseni on lavastatud 41 näidendit, 2 draamat, 1 laulumäng ja 9 estraadietendust. Etendusi on olnud algusest peale kokku 291, sellest Kultuurihoones 178 ja väljaspool 113. Draamaringi etenduste küllastajate üldarv kümne aasta jooksul oli 74 864 inimest. Kõige rohkem publikut ühel etendusel Kultuurihoone saalis on olnud 1956/57. a. ja nimelt 502 inimest.

Draamaringil on praegu 36 liiget. Draamaringi büroo on 5-liikmeline ja sinna kuuluvad: esimees Roman Tsurenkov, aseesimees Meedi Vilipson, sekretär Mihkel Soo, administraator Rein Anon ja õppekasvatusliku töö organisaator Vello Makke.

Estraadietenduste muusikajuhiks on Kaarel Tuberik, repetiitoriks Harda Eller ja lavakujundajaks Johannes Täpsi. Üllatuslikult väheste võimalustega alustati tööd idee pärast. Hea tahte ja Kultuurihoone juhtkonna abiga on raskustest üle saadud ja praegu omab draamaring oma kindlat palet. Draamaring on võrsunud rahvast enesest ja tal on määrav koht Tartu linna ja maa kunstilisel teenendamisel. Kümne aasta edukas tegevus on pandiks ka tuleviku edule.

Mihkel Soo,

draamaringi büroo sekretär

Mõtteid draamaringsi 10.a. juubeli puhul.

See oli 10 aastat tagasi. Kultuurihoones toimus vastasutatud näiteringi esimene proov. Ei olnud selleks mingeid eri ruume, proov toimus kantseleis. Maja oli kütmata, ei olnud dekoratsioonideks ühtegi puupilbast ega papitükki — rääkimata värvidest ja muust vajalikest. Suur tegemine oli vajaliku arvu tegelaste kokku saamiseks, tuli käia kodudes, paluda, selgitada.

Aga üle kivide ja kändude nägi esimene näidend — E. Zalite «Sokolaadiprintsess» lõpuks siiski rambivalgust...

Ja nüüd? Väga ruumikas ja hubane proovisaal, inimesi jätkub 3—4 näidendi jaoks korraga, ümbertehtud mugav lava, mille sisustamiseks olemas kõik vajalik. Maja soe, seintel diplomid ja aukirjad ülevaatustelt...

Kõik on tundmatuseni muutunud.

Iga kohaliku kui ka vabariikliku isetegevuse ülevaatuse lõppkokkuvõtteid tehes tunnistatakse peaaegu üksmeelselt mahajäänumaks alaks deklamatsioon. Miks? Kas tõesti ainult meie töötajate ja õppiva noorsoo huvipuudusest ilmeka luge-

V. Katajevi «Puhkepäev»
(1949)

Žaitseo — Mihkel Soo
Sura — Laine Pütsepp

A. Kitzbergi «Libahunt» (1949)

Mergus — Vello Vestla

Tiina — Aino Hiieamm

mise vastu? Vaevalt küll. Aga vaadates peoõhtuid siin-seal ja deklamaatorite osa neil, näeme umbes järgmist. Kui lavalt on tarvis koristada mõnikümmend tooli ja noodipulti ning asemele veeretada klaver, siis loeb deklamaator müra saatel oma loo. Vaene lugeja ja sinu enesetunne! Selge, et säärane «müradeklamatsioon» ei populariseeri ilmekat lugemist. Muidugi ei peitu kogu häda selles. Puudulik juhendamine, tihtipeale juhendamatus. Vana «ilulugemise» edasikestmine, mida paraku nii mõneski koolis veel soodustatakse — need kõik on tegurid, mis takistavad ilmeka lugemise loomulikku arengut.

Õnneks on viimasel ajal märgata ka sel alal tervendavaid tuuli. Korraldatakse seminare ja kursusi, kus vabariigi selle ala spetsialistid jagavad oma kogemusi mitte ainult pealinnas, vaid just rajoonides, kus vajadus selle järele eriti suur.

Tartu Kultuurihoone näiteringi kõrval on tegutsenud grupp inimesi deklamatsiooni alal peaaegu näiteringi asutamisest alates. Kui esimestel aastatel toimus töö niiõelda rohkem esinemisvajaduse järgi, siis viimastel aastatel on see muu-

tunud enam-vähem regulaarseks. Osavõtjate arv grupi tööst on kõikunud 7—12 vahel, arvestamata üksikuid «turiste», kes esimese tõsisema ülesande puhul kaovad.

Paari viimase aasta jooksul on meie deklamaatoritest mõned tõusnud vabariigi paremate esiritta. 1956. a. toimunud üleliidulise kunstilise isetegevuse ülevaatusel vabariiklikus voorus tunnistati üheks paremaks ja suunati Moskvasse esinema Meedi Vilipson.

Käesoleval aastal toimunud noorsoofestivali vabariiklikul ülevaatusel tuli küllaltki suures konkurentsisis laureaadiks meie deklamaator Urve Kaup.

Need on muidugi vaieldamatud saavutused ja suur tänu seltsimeestele Vilipsonile ja Kaubile suure andumuse ja innuka töösse suhtumise eest. Meil on veel teisigi võimekaid inimesi, kelledest püsivuse jätkumisel võib edaspidi mõndagi loota.

Ja püsivust, head tahet ja armastust sõnakunsti vastu tulevikuks tulebki soovida meie isetegevuslastele.

Benno Mikkal

A. H. Tammsaare
V. Panso
«Põrgupõhja
uus Vanapagan»
(1950)
Jürka —
Arnold Everaus

Herilase lennust

See oli möödunud aasta algul, kui direktor F. Suur tegi draamaringile ülesandeks moodustada agitbrigaad, milliseid ta Moskvas ja Leningradis olles oli kuulnud-näinud. Nimeks soovitas «Herilane mikrofoni ees» ja kohaks saatejaama ruum.

Saadud ülesannet täitma asudes seisime algul tõsiste raskuste ees, sest puudusid vastavad kogemused ja vajalikud materjalid. Nende hankimisega oli päris tükk tööd. Küll sai käidud ja helistatud ajalehe «Edasi» «Herilasele», EKP Tartu Linnakomiteele, Täitevkomiteele jne., et saada materjale «Herilase» jaoks.

Saadud materjalide ümbertöötamisel osutasid meile lahket abi ajakirjanik L. Kari, luuletaja K. Kangur ja teised. Proovide käigus sai teksti küll muudetud, küll kärbitud ja vahel juurde kirjutatud kuni arvasime, et võime oma «Herilase» «lendu» lasta.

Publik võttis «Herilase» soojalt vastu ja esineda tuli täissaalide ees nii Tartus kui ka Tallinnas.

Et «Herilase» pisted mõju avaldasid, nähtub sellest, kui palju hakkas sm. Suure nimele saabuma õiendusi ja seletusi. Neid saabus nii telefoni- kui kirjateel ja ka suusõnaliselt ja nende hulgas oli isegi ähvardusi.

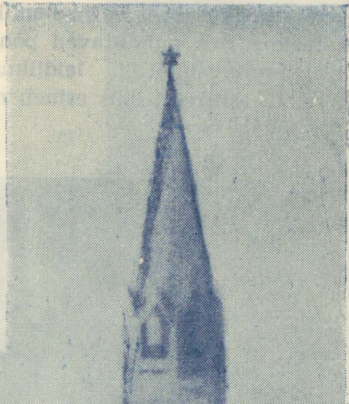
Saades kogemusi ja julgust, lasksime «lendu» uued «Herilased» — «Herilane loeb Herilast», «Herilase tsirkus». Nendest «Herilase tsirkuse» kohandasime Pärnu materjalidele ja esinesime sellega Pärnus ja Sindis täissaalidele.

Ja nüüd, meenutades «Herilase» loomise ja lavastamise aegu, meenuvad kõik, kes suure armastuse ja hoolega aitasid kaasa «Herilase» sünnile ja kellele lavastajana olen palju tänu võlgu.

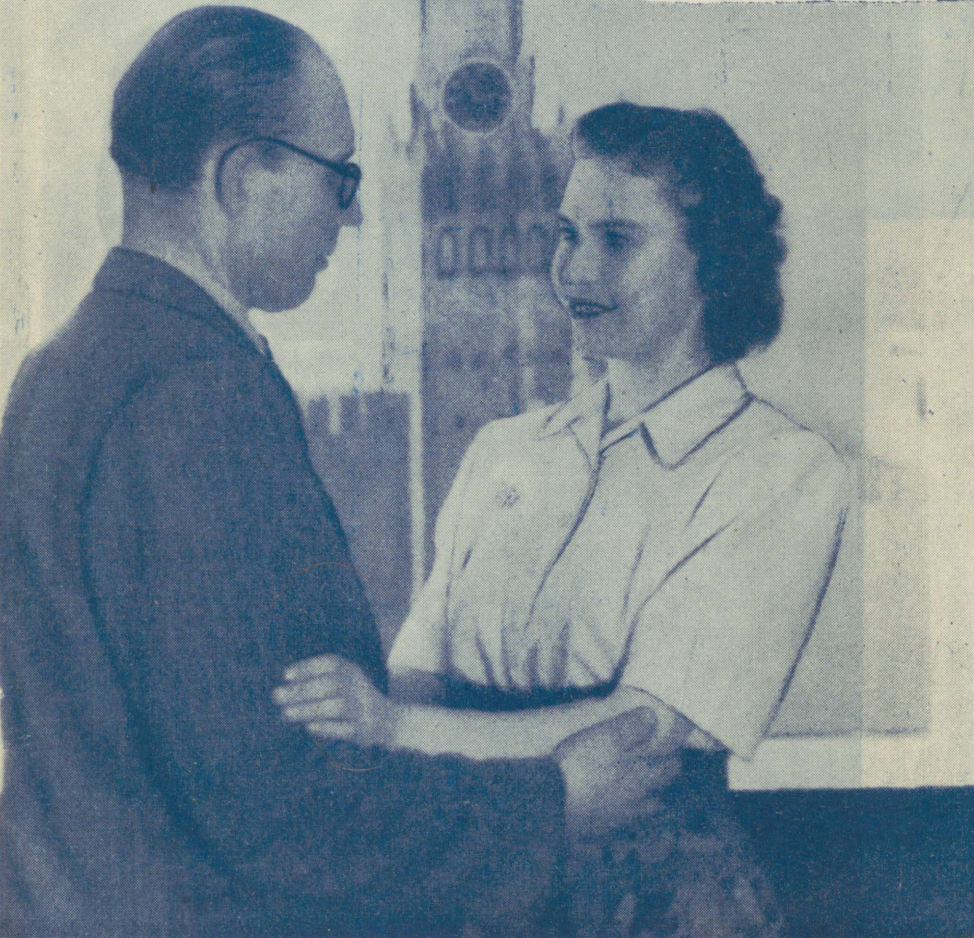
Kui draamaringi liikmed ei oleks suhtunud suure entusiasmi oma ülesannetesse, kui direktor F. Suur ei oleks näinud tohutut vaeva materjalide hankimisega, kui muusikajuht K. Tuberik poleks loovalt suhtunud oma töösse ning ajalehe «Edasi» töötajad eesotsas toimetaja M. Tederiga poleks abistanud heade nõuannetega, siis vaevalt oleks

...tõeliseks taluks...
...1951. a. ...
...Sõja ...
...Kõrval ...
...Kõrval ...
...Sõja ...
...Kõrval ...

Mäivani
(1950)
«Kes on süüdi?»

Golubkova —
Estra Sääro
Kõrigin —
Mihkel Soo

«Herilase tsirkus» tulnud agitbrigadide vabariiklikul ülevaatusel 1957. a. esikohale.

See, et me oma tööga saavutasime nii hinnatava tulemuse, kohustab meid tulevikus veel palju hoolikamalt töötama ja kasutama materjale, mis puudutavad põhiküsimusi.

Senisest palju huvitavamalt ja leidlikumalt peame esile tooma kõike seda positiivset, mis esineb meie elus.

A. Kallas

E. Vilde «Pisuhänd» (1950)
Pübeleht — Arnold Everaus
Sander — Raimu Kivioja

A. Tšehhovi «Karu» (1950)
Smirnov — Arnold Everaus
Lukas — Mihkel Soo

Aastal 1957

Siseneme Kulturihoone teisel korrusel asuvasse draamaringi garderoobi. Ruum on mugav ja puhas. Paul Kangro meisterlike sõrmede all grimmi kaasabil kujuneb parajasti Vello Makkest tõeline hobusevaras Kohi-Kaarel. Raekoja tornis lööb kell kaheksa lööki.

«Tähelepanu, tähelepanu. Kohe algab «Külmale maale» etendus. Esimese vaatuse tegelastel koguneda lavale.»

Garderoobi seinal asuva valjuhääldaja kaudu annab korraldusi etenduse juht Kalju Märtinson.

«Alustame. Kell on juba viis minutit kaheksa läbi. Ma lähen ja jälgin saalist», teatab lavastaja Aksel Kallas.

Gong ja eesriie...

O. Lutsu «Paunvere» (1953)

Stseen III vaatusest.

«Armsad lapsed ja ümmardajad, võtke kuulda pühakirja sõna.» Jõukas suurtalunik Virgu Andres (Mihkel Soo) peab hommikupalvust.

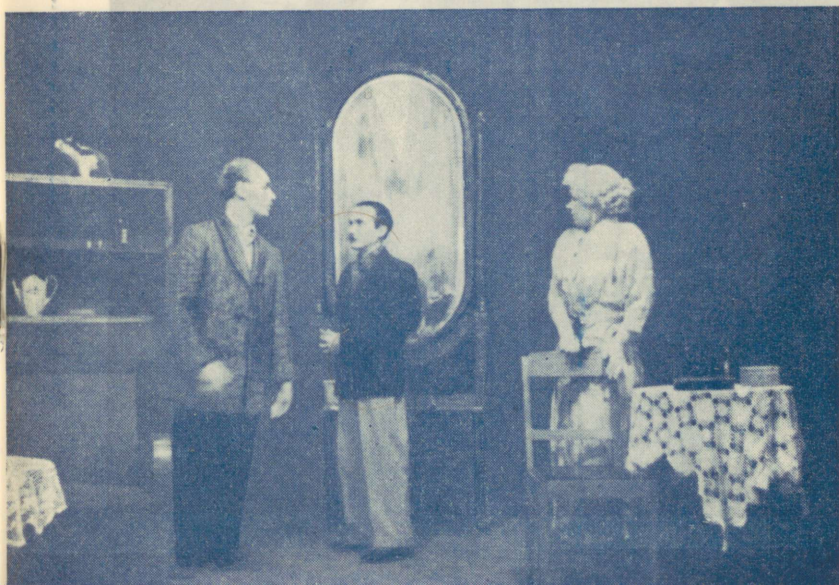
Samal ajal viibivad draamaringi ruumis need tegelased, kellede etteaste on alles ees. Jälgides valjuhääldaja kaudu laval toimuvat, vestlevad nad oma muredest ja rõõmudest. «Ei noh, eksam oli kibe. Meister tahtis mind liistule tõmata. Otsis Tartu linna pealt kõige keerukamate lõõridega pliidi üles ja sina ole tarkpea, nuputa välja, mida üks fanaatik pottsepp on kokku soperdanud.

Noh, nii ma seisin normaalse ja topeltsoojamüüri, järelkütte ahjuga, lõõristikuga, soojakapiga, praeahju ja nelja siibrisüsteemiga pliidi ees. Küll oli jandamist. Lõpuks halastas üks komisjoni liikmetest minu peale ja sosistas.

«Mis sa nii kaua uurid. Ta on ju viie käiguga.»
 «Või kuramus kohe viie käiguga. Neli tundi nägin kurja
 vaeva, neli lõõri lükkasin luuaga läbi, aga viiendat kuidagi
 ei leidnud. Siis urgitses meister kulbiga ise ka lõõristikus
 ja ka ei leidnud. Lõpuks meister ütles:
 «Noh olgu, viie poiss sa pole, kuid läbi ka ei kukkunud.»
 Jaa, ega korstnapühkija amet nii lihtne polegi. Näe, kord
 hakkasin nõõripidi vabriku korstna otsa ronima. Kõis oli
 aga hapest hapraks söödud. Niipea kui paar meetrit maast
 lahti sain prantsatasin koos köiejupiga...»
 Uks prahvatas lahti ja inspitsent tormas tuppa.
 «Rein, juba jälle sa jutustad. Praegu on ju sinu etteaste.»
 «Heldene aeg, ma kohe...», hüüab Anon lavale rutates. ase-
 tab näpitsprillid ninale ja juba siseneb valla koolmeister
 Toots Väljaotsa popsisauna...
 Vaheajal püüame kõnetada ringijuhti Aksel Kallast.
 «Vabandage, üks küsimus, kui tohib.»
 «Ja, palun.»
 «Missugused on draamaringi tulevikuperspektiivid?»
 «Tõsta pidevalt ringiliikmete näitlejameisterlikust, et tule-
 vikus olemasoleva draamaringi baasil välja kujundada Tartu
 isetegevuslik teater.»
 «Täname.»
 Siirdume edasi saali, et etendusest vahetult osa võtta.

V. P.

A. Makajonoki «Maksakivid» (1954)
 Kaliberov — Roman Tsurenkov
 Moskin — Arnold Läti
 Antonina — Agathe Liilover

Vahelugemisi draamaringist
ja draamaringi rahvast
Ei meil ole kerge kellelgi

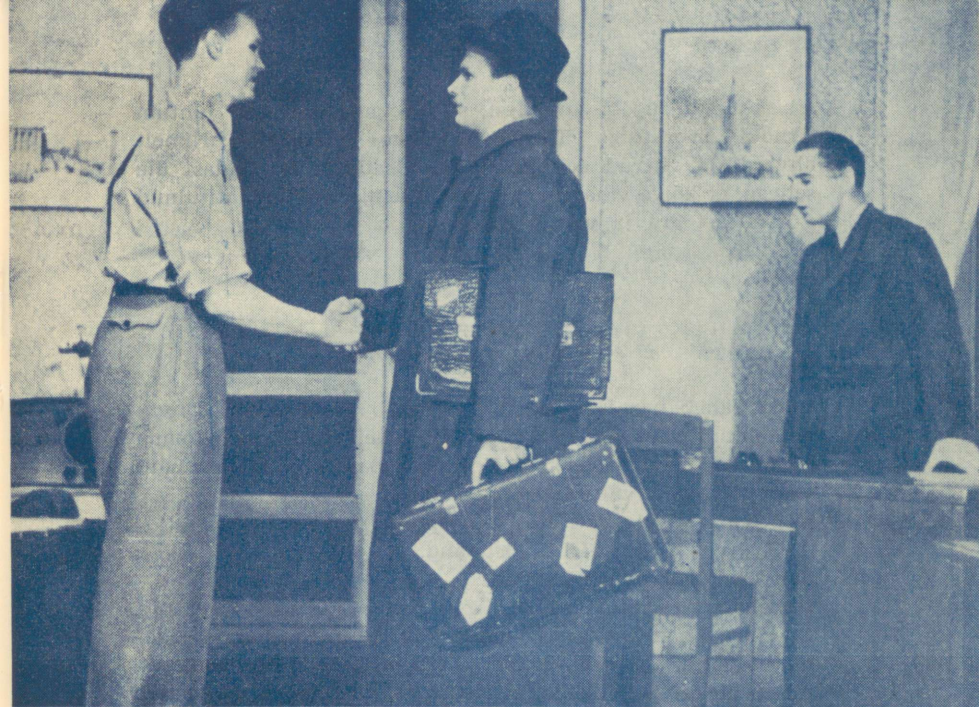
Ühel «Pisuhänna» etendusel märkas Mihkel Soo järsku, et vurrud on eest kadunud. Seda õnnetust märkasid ka lava taga olijad. Kiiresti toodi grimeeriija Paul Kangro uute vurrudega lava taha. Mihkel mängis end akna juurde, pistis pea aknast välja ja hüüdis: «Ei tea, mis siin õues ka on?» Selle aja sees kleebiti uued vurrud ette ja jälle võis olla Vestman peal ja Piibeleht all või Piibeleht peal ja Vestman all.

***

L. Koidula «Säärane mulk» (1955)

Maie — Ivi Urvet, Anne — Niina Elm, Männiku Märt — Helmut Sepa,
Mäeotsa Peeter — Mihkel Soo.

J. Jurandoti «Sellised ajad» (1956)
Tsizik — Vello Makke, Skupen — Rein Anon, Zelinski — Roman Tsurenkov.

* * *

Samasugune õnnetus juhtus K. Savasonil «Kuri karjas» etendusel. Tee mis tahad, aga nagu kiuste tõmbub üks vurrupool end nina alt lahti ja lehvib rääkimisel nagu karjapeni saba.

«Noh nüüd on tõesti kuri karjas,» mõtleb näidendi kangelane. Mängis end viimases hädas laua taha, kükitas selle varju ja... rops! — vurre polnudki enam ees. Mäng aga jätkus publiku naerulagina saatel vurrudeta.

* * *

Kui juba juttu oli vurrudest, siis meenub veel üks juhtum Arnold Everausiga Tšehhovi «Karu» etendusel. Nimelt ähvardasid vurrud eest ära tulla. Osatäitja sai hädast üle sellega, et kõige vihasema repliigi ütlemisel rebis lahtitulnud vurru eest ära ja viskas aknast välja.

«Pisuhänd» tegi pisuhända

Laval läheb parajasti steen E. Vilde «Pisuhännast». Diivanil toimub dialog Sanderi ja Piibelehe vahel, kus viimane nõuab, et Sander teeks ta Vestmani papale sõnalausemata vastuvõetavaks väimeheks.

R. Kivioja — Sander: Kes mind sunnib?

A. Everaus — Piibeleht: Pisuhänd.

Sander: Missugune pisuhänd?

Piibeleht: See siin... siin...

Everaus tahab harjunud kombel diivanilt «Pisuhänna» raamatut võtta, aga seda ei ole. Otsib ja otsib, kuid raamatut, mis peab diivanil olema, ei ole. Paus. Õnnetu näoga vaatab Everaus Kiviojale otsa. Lõpuks pahvatab olukorra päästmiseks oma sõnadega — «See «Pisuhänna» raamat noh, mis me kahekesi tegime.»

* * *

Kitzberg-Simmi «Kosjasõit» (1956)

Rahvapeo stseen III vaatusest

E. Vilde «Külmale
maale» dramati-
seering (1957)

Anni —

Liidia Rohila

Jaak —

Roman Tsurenkov

Kass rahakapis

See oli siis, kui Kultuurihoone draamaring mängis «Põrgu-
põhja uut Vanapaganat» ja Arnold Everaus oli Vanapagan.
Näidendis oli kassi vaja ja Leida Lepik tõi selle Hans
Heidemanni nim. trükikojast. Stseen kassiga 1 vaatuses
lõppes. Kuna kassi läks vaja alles viimases vaatuses, siis
viis Everaus kassi alla kantseleisse ja pani tühja raha-
kappi. Viimase vaatuse eel mindi kassile järele ja avati
rahakapp — see oli tühi. Vaatus tuli muidugi mängida ilma
kassita. Salapäraselt rahakapist kadunud kass jäi aga tead-
mata kadunuks. Alles pool aastat hiljem ilmus kass trüki-
kotta tagasi.

Lõbus algus

Kolmas kell. Saal pimeneb. Kultuurihoone laval elustuvad pildikesed Paunvere külakoolist. Kõik on kohal. Isegi Friedrich Suur oma koeraga — mis Joosep Toots see on, kel koera ei ole. Aga kust mujalt koerakest saada kui Friedrich ei aita.

Noh, seob siis Suur koera klaveri jala külge ja läheb eesriide ette teadustama. Äkki saalis naer...

— — — — —?!!

Eks koerake igatses peremehe juurde. Rebis enese lahti ja pistis oma pea ka eesriide vahelt välja, et vaadata, kuhu peremees kadus.

Stseen *estradieten-*
dusesi «Me laev häls
kaugel reisidel ...»
(1957)

Tantsusolistid
Urve Kaup ja
Vello Makke

Stseen satiiripõimikust «Herilase tsirkus» (1957)

Kiirabi

Vabariigi isetegevuslikud draamaringid on pidevalt teinud väljasõite, kuid kiirabi ei ole selleks vist ükski kasutanud. Meie draamaringi liikmed toimetati aga punaseristi kiirabi autoga Ahjalt Tartu.

Mis sa ikka teed, kui Ahjal selgub, et oled jalamees ja Tartuni on mitukümmend kilomeetrit. Konservivalmistaja ajab kilud karpri, häda aga ajas kümnekond draamaringi liiget väikesesse kiirabiautosse.

Mitte ühtegi lugu klassikast

Elva kultuurimaja laval läheb kunstilise isetegevuse agitbrigaadi järjekordne satiiripõimik kohalikel materjalidel «Herilase tsirkus». Pärast etendust ilmub lava taha Kaarel Tuberiku juurde pisut vimmas ja vintis keegi suurematu orkestrant.

«Tere, Kaarel. Oi sa vana kurat. Viisteist aastat pole näinud.» Kaelustab. «Ma vaatasin kah teie nalja pealt. Kuidas sa, Kaarel, küll sellest osa võtad? On see siis mõni etendus — mitte ühtegi lugu klassikast.»

?!!...

Siseen estraadietendusest «Töö kiire ja korralik, ehk moed moodsad ja mõjuvad» (1957) -- neiu žurnalistlikus rannakostüümis — Urve Kaup.

Tühi nagu kapsapea.

K. Simonovi näidendi «Noormees meie linnast» proov taras-
tuses. Toimub stseen, kus osatäitja Urve Kaup tormab
tuppa.

«Stopp,» peatab teda näitejuht. «Mis teil peas on?»

«Tühi nagu kapsapea,» vabandab Kaup, tahtes sellega öelda,
et ta pole teksti suutnud veel omandada.

«Ma ei küsinud Teilt mitte seda, mis teil pea sees on, vaid
pea peal.»

Näitejuht mõttes seejuures kübarat.

Kas teate, et.....

....draamaringi liige Mihkel Soo on esinenud 31 näidendis
kokku 200 korda ja Vello Makke on esinenud üldse
335 korda.

....kõige rohkem on näidenditele rekvisiite valmistanud ja
kogunud Heldur Rosenberg.

....draamaringi «kuldsuu», kõige suurem fotofanaatik ja
saunaskäija on Rein Anon. Kui Reinu kodus või proovil ei
ole, siis võib teda kindlasti leida saunast

....Mihkel Soo on masinal ümber trükkinud 109 näidendi-
raamatut ja sel teel asutanud Kultuurihoone juurde 838-
kõitelise näitekirjanduse kogu.

Draamaringi koosseis 1957. a.

1. M. Soo	riidehoidja	1948
2. L. Rohtla	raamatukoguhoidja	1949
3. A. Teevahi	piletikontroll	1950
4. L. Jaagoman	sanitar	1950
5. A. Everaus	osakonna juhataja	1950
6. R. Anon	korstnapühkija	1950
7. M. Vilipson	raamatupidaja	1951
8. R. Kasesalu	üliõpilane (EPA)	1952
9. V. Makke	kultuur-massmängude organisaator	1953
10. O. Kukk	villakraasija	1953
11. K. Märtinson	lihviija	1953
12. L. Rebane	mehhaanik	1953
13. A. Vilipson	meister	1953
14. L. Soomets	kasvataja	1954
15. A. Lillover	kodune	1954
16. R. Tsurenkov	arst	1954
17. N. Elm	v.-raamatupidaja	1954
18. H. Eller	repetiitor-kontsertmeister	1954
19. I. Urvet	kodune	1954
20. H. Rosenberg	puusepp	1954
21. H. Einer	kodune	1955
22. M. Kudu	kaubandusala töötaja	1956
23. U. Kaup	kodune	1956
24. V. Toom	tööline	1956
25. L. Murov	tööline	1956
26. A. Meoma	teatriateljee tööline	1956
27. H. Ruubel	v.-tehnik	1956
28. L. Liivamägi	kinomehhaanik	1956
29. A. Vodi	majandusala juhataja	1956
30. K. Tuberek	õpetaja	1956
31. M. Täht	õpilane	1957
32. T. Matto	tööline	1957
33. A. Kivioja	elektrik	1957
34. R. Maiksar	üliõpilane (EPA)	1957
35. T. Kumm	üliõpilane (TRÜ)	1957
36. A. Mürsepp	tööline	1957

Sõbralikud šaržid

Meil draamaringis Aksel Kallas
on ringijuhiks olnud ammu,
ning Venda Päi — ka ringijuht —
peab Akseliga hästi sammu.
Nii käsikäes nad rändavad
draamakunsti vallas:
kui Päi meil draamat lavastab,
estraadi teeb siis Kallas.
Ka ümberpöördult toimub see,
nii kuidas just on kohane.

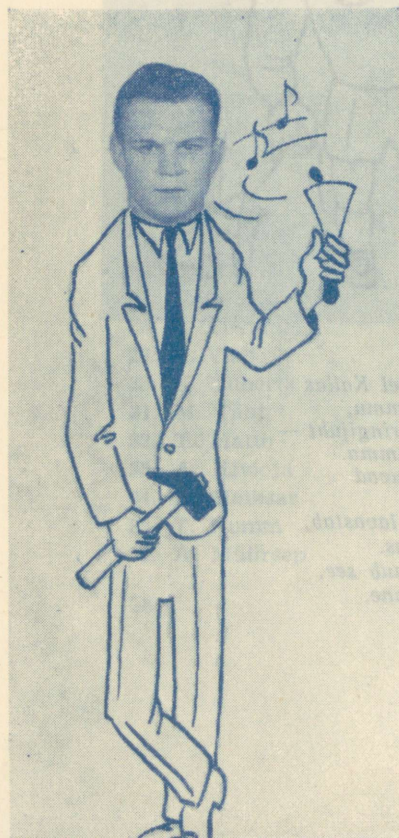
Kes on see mees ja mis tema
töö?

Deklamaatorid sünnivad üle
öö!

— Laureaadid Kaup ja
Vilipson
vaat tema õpilased on.

BENNO MIKKAL

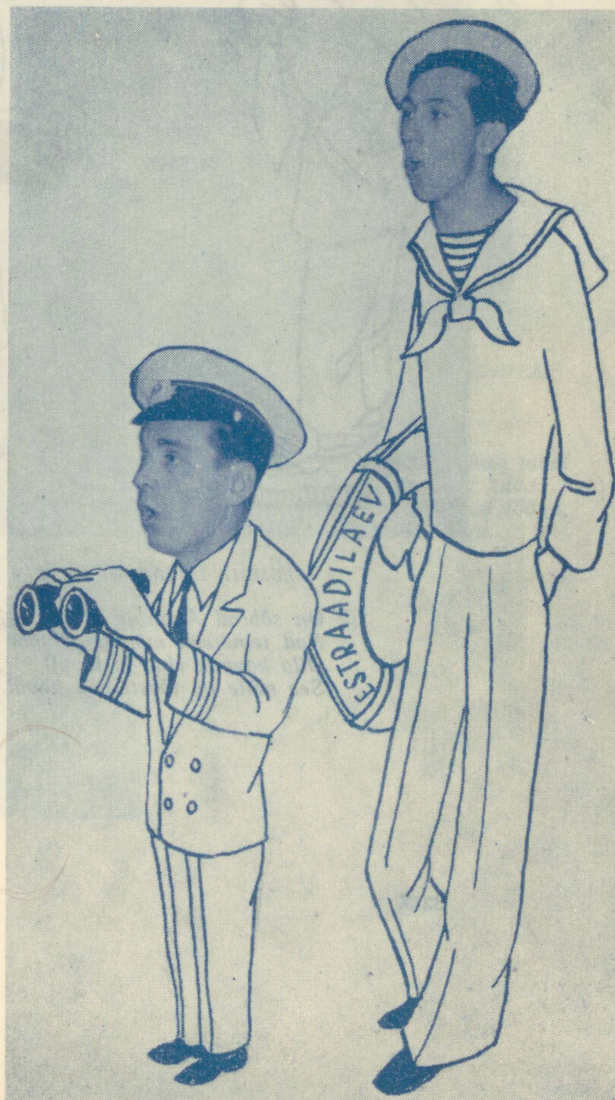

Kõike ta tunneb ja kõike
teeb kaasa,
saal on teda kuulates
tumm,
olgu see tants, estrada
või draama,
või siis kättes tal müriseb
trumm.

VELLO MAKKE

On meie «kapten» mitmeti
me lugupeetud Roman —
büroos või peaosades
ta ikka omal kohal.

Kui «sõitma» läks estraadilodi
ei puudunud ta pardalt Vodi.
Ta on meil mitmekülgne mees
sest esineb ka draamades!

ROMAN
TSURENKOV
ja
ANTS VODI

KAAREL TEBERGA

LEMBIT LIIVAMAGI ja REIN ANON

On sõbrad Anon ja Liivamägi.
Nad teineteist mõistavad läbi ja läbi.
Olla koomik elus ja laval!
See mõte on tõesti neil kaval.

Sa estraadisadamasse julgelt rühid,
kõik noodid ulgumerelt kokku pühid.
Ei kohuta Sind laul ei sõnakunst.
Nad mõlemad on Sinu rõõm ja lust.

KAAREL TUBERIK

LIIDIA ROHTLA

End tunneb täitsa vabalt laval
kui tõttab teadustama kava.
See kõik on saavutatud tööga.
Ei tule oskus ühe õõga.

URVE KAUP

Kuigi oled alles uus,
juba «kuldseid laulud» suus.
Laureaadi märk Sul rinnas.
Hoia seda kõrges hinnas!

KAAREL TUBERIK

On Sinu osatähtsust lavastustes
tuntud ammu.

Ka «Vanapaganaga» oled katsunud
sa rammu.

Merd laval sõudnud, aadlik olnud
talumees ja madrus.

Estraad ja draamakunst on Sinu ala
— meie arust.

ARNOLD EVERAUS

MIHKEL SOO

*Nestor näiteringi peres,
aga noorus on tal veres.
Kõigeks jätkub temal tarmu,
draamale ei anna armu.*

Rbl. 2.—

A-21832

TÜ RAAMATUKOGU

1 0300 00395458 5